

Íslenskar blaðaúrklippur, vegna fráfalls
Bjarna, Sigríðar og Benedikts,
10. júlí 1970, 6. hluti

Bjarni Benediktsson – Sigríður Björnsdóttir – Benedikt Vilmondarson – Fjölskyldan – Íslenskar
blaðaúrklippur

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

---

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Fjölskyldan
Askja 3-14

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Bezt menntaði stjórn- málamaður í Evrópu

Minningar um Bjarna
Benediktsson, eftir Andrew
Gilchrist, fyrrum sendiherra
Breta á Íslandi

Þegar ég var á dögnum staddur í grennd við Ferjukot og horfði til vesturs, yfir Hvítá, þar sem blasir við þriggja jökla sýn, fann ég að mig langaði til að skrifa fáein orð um Bjarna. Ég vona, að ættingjar hans og nánir vinir, sem þekktu hann og skildu langtum betur heldur en ég gerði nokkurn tíma, taki það ekki óstínt upp, þó að útlending, sem var vinur hans, fýsi að festa á blað fáeinar handa- höfslegar minningar um mikinn mann.

Mjúu munaði, að upphaf vin áttu minnar við Bjarna yrðu og endalokin. Í fyrsta skipti, sem hann kom á heimili mitt til skrafs og ráðagerða, gekk hann út hinn verstí og sagði, að ég reyndi að þröngva rök- um mínum upp á hann; slíkt væru engir mannsiðir. En hann snerist á héli, kom aftur og við útkljáðum málið: „Andrew, ég veit að þetta var líka mér að kenna.“ (og rétt var það.)

Þar með segi ég ekki, að okkur hafi aldrei síðar greint á, vissulega deildum við, en við misskildum aldrei hvor ann an aftur, og það er mergurinn

málsins. Nú þegar hann er all- ur, verður mér ljóst hve oft hefur skotið upp í huga mér á liðnum árum: „næst þegar ég hitti Bjarna...“

Ég hygg, að Bjarni hljóti að hafa verið bezt menntaði stjórn- málamaður í Evrópu; andstætt því sem gerist um flesta stjórn- málamenn, hélt hann áfram að afla sér þekkingar alla ævi og spannaði yfir stórt svið og fjölmörg efni. Sem stjórn- málamaður var hann harðskeyttur flokksmaður, sem kunnir vel baráttu og stjórn- málasiðum, en hann var aldrei smásmugulegur né hefnigjarn. Hann var raunsæismaður í stjórn- málum, og féll aldrei í þá gryfju, sem opin er ýmsum stjórn- málaföringjum smáþjóða; að ofmeta mikilvægi þjóðar sinnar á alþjóðavettvangi. Hjá honum hélzt í hendur alþjóð- legt raunsæi og þjóðernislegar hugsjónir. Ef Bjarni hafði stöku sinnum uppi gamanmál um að Ísland væri afl á alþjóða vettvangi, var sú afstaða hans í fullu samræmi — og raunar grundvölluð á, mjög næmri föðurlandsást og skynjun á sögulegri reisn og mikilvægi lands hans og lýðs. Manni var

hollt að varast að misskilja Bjarna varðandi þetta atriði; hann gat verið erfiður maður viðskiptis, ef honum bauð svo við að horfa.

Ég ætla að reyna að festa á blað sumt af því, sem okkur fór á milli í síðasta skipti, sem ég var samvistum við Bjarna. Ég dvaldist hjá þeim Bjarna og Sigríði við vatnið og við morgun- verðarborðið ætluðum við að ákvarða ferðaáætlun dagsins.

Í morgunútvarpinu var eitt- hvað vikið að Austur-Evrópu, kannski Tékkóslóvakíu, og það varð Bjarna tilefni að segja fáein vel valin sannleikskorn um kommúnisma og kommún- ista og var þá ekki að klipa utan af orðum sínum. Þá var minnt á Halldór Kiljan Lax- ness, og kvað þá við annan tón hjá Bjarna.

— Hvað þá? Ég hélt að Lax- ness væri forhertur kommún- isti? sagði ég meinleysislega.

Bjarni var á mörkunum að láta sér gremjast, en áttaði sig fljótt á að ég var að reyna að erta hann.

— Laxness er mikill maður, sá Íslendingur sem mestur virði Framhald á bls. 13.

Hér stendur tíminn kyrr...

Eftir Lars Roar Langslet,
rithöfund og stórþings-
mann frá Noregi

Þjóðarsorg var á Íslandi, þegar ég kom þangað. Yfir grúfði skugginn af eldsvoðan- um á Þingvöllum, er Bjarni Benediktsson forsætisráðherra, eiginkona hans og ungur dóttursonur fórust í bruna. Napur vindur næddi um götur Reykja vikur, eins og landið sjálft vildi slökva hverja glóð, sem fylgt hafði í kjölfar dauðans. Fánar blöktu í hálfu stöng. Reykjavík var í sorg.

Ég þekkti þennan þróttmikla mann, sem eldur einn fékk brot íð. Dæmigerður Íslendingur var hann við fyrstu sýn, — þéttvaxinn, hvíthærður, andlit hans markað sterkum dráttum, sem gat ljómað upp í hlýju brosi. Hann var blátt áfram og tilgerðarlaus í framkomu við aðra, yfir honum var hljóðlát- ur virðuleiki, sem var frá hon um sjálfum kominn og ekki endurskin embættistignar hans. Ég hafði hlakkað til þess dags,

þegar hann ætlaði að aka mér til Þingvalla, sem hann unni svo heitt. Í stað þess mætti ég skugga þjóðarsorgar. Handan borgarinnar og fjallanna var sem mynd hans væri mörkuð, skýrum dráttum í tæran stíl fornsagnanna þennan næðings- sama júlídag. Sú orðfáa mynd, sem dregin er af Njálí, ber hún ekki sama svip: „Hann var lög- maður svo mikill, að enginn fannst hans jafningi. Vitur var hann og forspár, heilráður og góðgjarn og varð allt að ráði, það er hann réð mönnum, hóg- vær og drenglyndur, langsynn og langmínnugur. Hann leysti hvers manns vandræði, er á hans fund kom.“

Maður nokkur sagði við mig, að á Íslandi væri nú allt með öðrum brag en á söguöld, allt nema eldsvoðarnir. Blóðrauð- um eldsbjarma stafar frá hin- um gömlu ættarsögum. Njáll, kona hans og dóttursonur

brunnu inni, þegar aðförin var gerð að Bergþórshvoli í Land- eyjum. Vitað er eftir uppgroft á staðnum að sagan um brenn- una á sér stoð í veruleikanum. Má vera að hrollur fari um okkur þegar þessar hliðstæður eru settar upp. Í öllum öðrum löndum mundi slíkur bók- menntalegur samanburður jaðra við að vera ósæmilegur. Á Íslandi knýr hann á og verður raunverulegur. Því að hér er sagan ekki aðeins bókmennt ír — hún er útfærsla á minn- ingum þjóðarinnar.

Samhengi er í öllu, og þó er nú allt á annan veg. Nútíma Ísland, sem heyr baráttu við óblið náttúruöfl á sér umyrða- laust stað á okkar öld; þar sem húsnæðiskostur er óvenju góður, atvinnulífið útflutningi háð og einstaklingshyggjan er af- dráttarlaus. Það er langt frá að vera rykfalið safnland hjúpað skrúði fornsagnanna, eins og rómantískir Norðmenn ímynda sér. Samt sem áður er Ísland sameinaðra um reynslu sína og þjóðarvitund er þar sterkari en með nokkurri ann- arri Norðurlandþjóð — ekki þarf annað en líta á hversu mikið kapp er lagt á að halda hreinleika tungunnar. Alþjóð- leg tæknileg hugtök renna fyr- irhafnarlaus inn í mál okkar, en þar eru samstundis samin yfir þessi hugtök íslensk ný- yrði. Eins og við vitum öll er bilið ekki breitt milli nútíma

íslenzku og norrænunnar, sem var forðum okkar mál, en hljómar nú ókunnuglega í norskum eyrum. Gefur það okkur ekki visbendingu um tengsl okkar við bróðurlandið í vestri? Þjóðin er af okkar stofni — og þó þekkjast fæst okkar Ísland. Og þó svo við höfum kynnt landinu í einni sjónhending, hversu erum við visari eftir svo skammvinn kynni?

Land, þar sem eldur og is eru meginöflin; í ár hefur hraunið runnið úr Heklu og askan hefur litað jöklana bik- svarta. Viðáttumiklar hraun- breiður, þar sem þunnt mosa- lag hefur bitið sig fast eftir fyrri gos. Brennisteinn og vatn þeytist úr iðrum jarðar. En þó er megnið af því sem við fá- um augum litið, traust og tign arlegt; fjöllin gnæfa í upphaf- inni fegurð, naktir ásar og við- feðmar sléttur með safaríku grasi, þar sem síðhærðar sauð- kindur eru á beit. Órafjarlægð virðist milli bæja. Einmanalegt, hrjúft, fagurt er þetta land — svo gerólikt öllum löndum öð- rum. Stundum dettur manni norskt fjallalandslag í hug, en jafnskjótt finnum við, að lík- ingin er yfirborðsleg.

Hér hefur dugmikil þjóð háð baráttu fyrir lífi sínu við nátt- úruöfl og efnahagsleg skakka- föll. Margir hafa ósigrarnir verið og margir sigrar hafa ver- ið unnir. Þessi þjóð hefur haft

mikið til að berjast fyrir, ekki aðeins daglegum þörfum og lífi sínu, heldur öllu því sem teng- ir þjóðina saman.

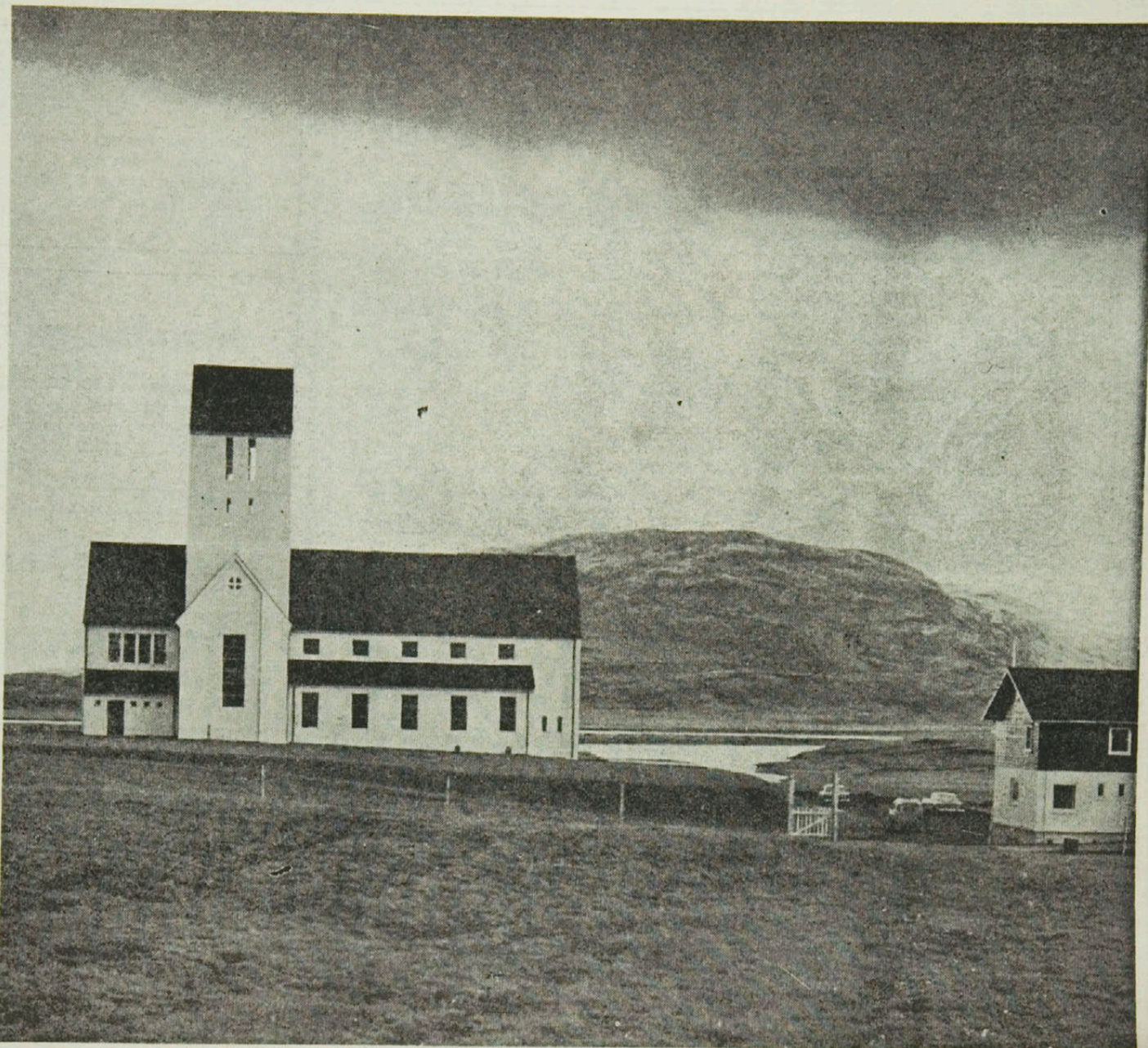
Leiðtogi þessarar þjóðar ár- um saman var Bjarni Benedikt- son. Sum þessara ára voru þau erfiðustu, sem hið unga Ísland hefur orðið að reyna. Tryggur og traustur var hann, bæði í mótlæti og meðlæti, hann var í senn staðráðinn í að vernda sérkenni Íslands og var opin fyrir samskiptum við Norð- lönd og Evrópu.

Þegar ég kom að lokum á Þingvelli, var landið baðað í sól. Að baki mér reis tröllsleg- ur hamraveggur Almannagjár, fyrir framan mig breiddi úr sér landslag svo vitt og fagurt, að hliðstæðu á það sér enga; stórt spegilslétt Þingvallavatn, tignar- arlegan Skjaldbreið bar við himin í langri röð snævipaktra tinda. Hér stóð Alþingi öldum saman, hér voru lögin lesin upp á Lögbergi og dómur upp kveðnir. Hér var sjálfstæði Ís- lands gert heyrum kunnugt 1944. Hér stendur tíminn kyrr; sagan og eilífið renna saman. Og hér var hjarta hans og hér hétti það að slá. Og þarna sem ég stóð í björtu sólskininu, fann ég skyndilega, að það var hvort tveggja í senn sársauka- fullt og rétt að þannig fór það: stórt hjarta sem barðist fyrir Ísland hafði nú sameinazt ei- lifri hrynjandi elds og isa.

Fagurt land

Mesti auður, sem Íslendingar eiga, er landið þerra. Það er fagurt land með tært óspillt vatn og hreint loft. Sem betur fer hefur landinu verið tiltölulega lítið spillt af manna völdum. En sú hættu er ávallt fyrir hendi, að ill umgengni geti slegið landið kaunum. Gegn því verður að sporna af fullkominni ákveðni. Sú ábyrgð hvílir á herðum okkar, að landið verði ekki mengun að bráð, en sá menningarsjúkdómur virðist nú hvað ásæknastur eins og fregnir bera með sér. Hörmulegt er að hlusta á frásagnir Thor Heyerdahls og leiðangursmanna hans af ástandi Atlantshafsins á siglingarleið milli Afríku og Suður-Ameríku. Á stórum svæðum hafsins gátu þeir félagar ekki baðað sig í sjónum, hvað þá annað. Þessi óhugnanlega staðreynd hlýtur að vekja okkur Íslendinga til umhugsunar um, að við megum aldrei missa sjónar á því höfuðmarkmiði okkar að koma í veg fyrir, að Ísland spillist af manna völdum. Margt hefur verið gert til þess að svo verði ekki. Meira þarf þó að gera. Í þessum efnum megum við aldrei sofna á verðinum. Ef rétt er á haldið, þurfum við ekki að óttast tæknina. Þvert á móti er hún hvítur galdur, sem hægt er að nota til góðs. Löjuver eru ekki til óþrýði, þar sem þau eru rétt staðsett. Starfsemi þeirra spillir ekki umhverfinu, ef snyrtimennska og árvegni sitja í fyrirrími. Það er því engin ástæða til, að tæknin verði hér sá svarti galdur, sem hún virðist hafa orðið í mörgum öðrum menningarlöndum. Við eigum að

Frá Skálholti.

Reykjavíkurbréf

Laugardagur 18. júlí

nota hana til þess að gera landið og umhverfi okkar bjartara, lífsskilyrðin betri, en ekki verri.

Reykjavík til fyrirmyndar

Margir hafa lagt hönd á plóginn í því skyni að vernda þann fjársjóð, sem Ísland er. Okkur ber skylda til að skila því hreinu, fögru og göfugu, eins og við fengum það í hendur. Og um fram allt óspilltu af manna völdum. Reykjavík, eins og hún er nú, er talandi tákn þess, hvernig við eigum að umgangast landið okkar og sögustaði. Borgin er hrein. Umhverfi hennar fagurt og óspillt. Utanríkisráðherra Bandaríkjanna sagði einhverju sinni, þegar hann gekk meðfram Tjörninni, að Reykjavík væri perla. Vonandi eiga sem flestir ferðamenn eftir að líta landið okkar sömu augum og Dean Rusk. En þá verðum við líka að gefa þeim tilefni til þess. Okkur er mikill vandi á höndum um að sjá svo um, að erlendir ferðamenn spilli ekki því umhverfi, sem þeir sækja heim. Við verðum að veita þeim þá þjónustu, sem nauðsyn krefur. Margt hefur breytt til batnaðar á Íslandi í þeim efnum. En meira átak þarf til, ef þróunin á að verða sú, sem við öll óskum. Á allt of marga sögustaði skortir hreinlætistæki, sem þykja nauðsynleg í hverju nútímasamfélagi. Svipaða sögu má segja um ýmsa staði aðra, til dæmis hefur erlendir ferðamaður kvartað yfir því við bréfrítara hversu aðstaða öll við Krísvík sé frumstæð og raunar ósamboðin þeirri náttúrufergud og þeim

krafti, sem einkennir staðinn. Slikur staður sem Krísvík er eftirsóknarverður af mörgum ferðamönnum, enda stutt frá Reykjavík. Hvað dvelur orminn langa, að þar skuli ekki vera nein snyrtiaðstaða. Er ekki hættu á, að umhverfi slíkra staða spillist, þegar aðstaður til snyrtingar eru ekki fyrir hendi? Og hvað um hættuna, sem alls staðar er á hverasvæðum landsins? Er nægilega við henni séð? Höfum við gert þessa eftirsóknarverðu staði svo úr garði, að við getum boðið sjálfum okkur, hvað þá öðrum, kinnroðalaust upp á að heimsækja þá?

Ávallt er fyrir hendi sá mögu leiki, að ferðamenn spilli íslensku umhverfi. En við því verður ekki séð, nema eftirlit sé gefið með ferðum þeirra og þeir geti fengið þá þjónustu, sem nauðsynleg er. Þegar umræður urðu hvað mestar á sínum tíma um Mývatn, fegurð staðarins og vernd, var bent á, að umhverfi og fuglalífi stafaði meiri hættu af ferðamönnum heldur en þeirri tækniuppbyggingu, sem þar átti sér stað. Vafalaust er mikið til í þeirri ábendingu. Við eigum að hlýna svo að landinu, að það laði fram í innlendum jafnt sem erlendum ferðamönnum það bezta sem þeir eiga. Að þeir finni í samskiptum við landið það bezta í sjálfum sér. Því aðeins getur landið orðið okkur til þeirrar gleði, sem efni standa til. Og þá aðeins getum við verið sámd af því. Og stolt af að eignast hlutdeild í fegurð þess og framtíð.

Sögufrægd

Þrátt fyrir sumt af því, sem sagt hefur verið hér að framan,

verður að viðurkenna, að merkjar og margvíslegar framkvæmdir hafa verið gerðar á ýmsum sögustöðum hér á landi. Þar ber vitanlega hæst Skálholtsstað, sem nú er húsaður með þeim hætti, að enginn Íslendingur ber lengur kinnroða fyrir hann. Einnig er ástæða til að benda á þær margvíslegu endurbætur, sem gerðar hafa verið á Þingvöllum. En þó eigum við langt í land, áður en endurreisn þessa sögufrægasta staðar á Norðurlöndum verður með þeim hætti, að v.ð getum vel við unað.

Fáir menn höfðu meiri áhuga á endurreisn Skálholts en okkar nýlátni forsætisráðherra Bjarni Benediktsson. Sjaldan var hann stoltari fyrir hönd þjóðar sinnar en þegar hann sýndi erlendum mönnum staðinn endurreist-an. Vigsla Skálholtsdómkirkju var merkur viðburður í lífi þeirra hjóna beggja. Því gleymir enginn, sem reyndi. Skuld þjóðarinnar hafði verið goldin með þeim hætti, að hlaut að vekja gleði í brjósti svo sannra Íslendinga. Engin tilviljun var að Bjarni Benediktsson var kirkjumálaráðherra, þegar Skálholtskirkja var vígd.

Fyrir fólkíð

Allir þekkja umhyggju Bjarna Benediktssonar fyrir Þingvöllum, áhuga hans á sögufrægd staðarins og náttúrufergud, yndi hans af gönguferðum þar um slóðir. Sá, sem gekk með honum á Þingvöllum, varð marga visari. Stundum var þagað til að hlusta á skráfið í lafinu eða klišú faglanna, stundum talað og skrafað og þá einlægt um eitt-hvað, sem stóð í sambandi við

reisn staðarins. Oft var reynt að brjóta til mergjar óráðnar gátur í sambandi við sögu Íslands og sögu Þingvalla. Hestagötur voru gengnar, grjóthellur skoðaðar: um þessa götu komu þeir að norðan eða austan, þessa að vestan eða úr Borgarfirði. Nöfn voru nefnd. Gamall veruleiki reis upp í nýrri reynslu. Sr. Eiríkur Eiríksson þjóðgarðsvörður minntist með fallegum hætti hér í blaðinu á tengsl Bjarna Benediktssonar við Þingvöll og umhyggju. Eitt af því síðasta, sem hann þurfti um að fjalla var bætt aðstaða og þjónusta á staðnum. Í þeim efnum lá hann aldrei á liði sínu. Þingvellir áttu ekki að vera fyrir fáa útvalda: „Fólk verður að geta notið fegurðarinnar hér,“ sagði hann eitt sinn við sr. Eirík. Og einhvern tíma gagnrýndi hann við höfund Reykjavíkurbréfs leiða Jónasar yfir því að lyngið á Lögbergi sem blánar af berjum hvert ár, yrði „börnum og hröfnum að leik.“ „Hvers vegna,“ sagði hann „skyldu börnin ekki mega tína berin á Þingvöllum. Þeim er það ekki of gott.“ Þingvellir áttu ekki aðeins að vera til vegna fortíðar, heldur þeirrar framtíðar sem börnin ein eru fulltrúar fyrir. En Jónas virti hann ekki minna en önnur þjóðskáld.

Helgilundur á Þingvöllum

Bjarni Benediktsson hafði meiri áhuga en aðrir á því — og sýndi það raunar í þingræðum og á annan hátt — að Þingvellir yrðu betur byggðir en nú er. Hugmynd hans og hugsjón var sú, að á Þingvöllum risi þjóðarhús, sem yrði verðugur minnisvarði og merkt tákn um helgi staðarins, sögufrægd og baráttu þjóðarinnar frá kúgun til sjálfstæðis. Þessi tillaga hans hlaut ekki þann hljómgrunn, sem efni stóðu til. Hann átti erfitt með að skilja það. „Þjóðarhús verður kannski

ekki reist á Þingvöllum á okkar tíma,“ sagði hann eitt sinn við bréfrítara, „en það kemur fyrr eða síðar.“ Þegar hugmyndinni um þjóðarhúsið á Þingvöllum var svo fátæga tekið sem raunbar vitni, lagði hann áherslu á að reynt yrði með öllum tiltækum ráðum að bæta aðstöðuna innan þjóðgarðsins. Hann vonaðist til, að menn mundu nú taka höndum saman og byggja nýtt hús sambodid staðnum, þar sem á sémilegan hátt væri unnt að taka á móti gestum og gangandi. Vonandi verður það innan tíðar. Valhöll getur ekki verið á þeim stað, þar sem hún nú stendur. Þann stað allan þarf að friða og allt nágrennið hið næsta Lögbergi og völlum. Nú hefur íslenska ríkið eignast Vatnaskot. Þaðan er eitthvert fegursta útsýni að Skjaldbreið og yfir allan staðinn. Þar eru lygnar víkur, fagurt umhverfi og möguleikar á góðum bílastæðum. Raunsæir hugsjónamenn ættu að taka höndum saman og flýta fyrir friðun og endurreisn Þingvalla með því að beina bílaferðum að Vellankötlum og Vatnaskotlandi, frá helgustu véum staðarins. Það væri í anda þess manns, sem nú er orðinn þáttur Þingvalla og þjóðarsögunnar.

En eitt þurfum við að gera öðru fremur og það sem fyrst: að sjá svo um, að sárin foldar grói og tyrft verði yfir, þar sem nú standa rústirnar eftir konungshúsið; að þar verði gerður fallegur minningarlundur, sem yrði, þegar fram liða stundir, helgur og kyrrlátur staður í hjarta Þingvalla. Ásgeir Ásgeirsson, fyrrum forseti Íslands, gerir að tillögu sinni í kveðjuorðum sínum hér í Morgunblaðinu s.l. fimmtudag að á slysstaðnum verði reistur bautasteinnur um „ein stæð örlög.“ Morgunblaðið tekur undir hugmynd hins aldna og virta fyrrum forseta. Þá eignast íslenska þjóðin nýjan stað, þar sem hún getur í hljóðlátri þögn samefnast á miklum stundum þeirrar sögu sem biður hennar.

Morgunblaðið

Utgefandi hf. Arvakur, Reykjavík.
 Framkvæmdastjóri Haraldur Sveinsson.
 Ritstjórnar Matthías Johannessen.
 Eyjólfur Konráð Jónsson.
 Ritstjórnarfulltrúi Þorbjörn Guðmundsson.
 Fréttastjóri Björn Jóhannsson.
 Auglýsingastjóri Ami Garðar Kristinsson.
 Ritstjórn og afgreiðsla Aðalstræti 6. Sími 10-100.
 Auglýsingar Aðalstræti 6. Sími 22-4-80.
 Askriftargjald 165,00 kr. á mánuði innanlands.
 Í lausasölu 10,00 kr. eintakið.

VINARHUGUR

Vegna hins sviplega fráfalls forsætisráðherra Jónanna, dr. Bjarna Benediktssonar og Sigríðar Björnsdóttur og dóttursonar þeirra, Benedikts Vilmundarsonar, hafa aðstandendum þeirra, ríkisstjórn Íslands, Alþingi og sendiráðum Íslands erlendis, borizt fjölmargar samúðar-kveðjur. Erlendir þjóðhöfðingjar og þjóðarleiðtogar og fjölmargir aðrir, hafa vottað aðstandendum og íslenzku þjóðinni allri, samúð sína vegna hins hörmulega slyss. Sá samhugur og sú vinátta, sem fram kemur í garð Íslendinga í þessum kveðjum, er Íslendingum mikilsverð.

Viðbrögð erlendra blaða við þessum hörmulegu tíðindum, um gjörvöll Norðurlönd, í Bretlandi, Bandarík-

unum og víðar eru glögg merki um það traust og þá virðingu, sem dr. Bjarni Benediktsson naut á alþjóðavettvangi. Ummæli erlendra stjórnmalaleiðtoga og vina Íslands erlendis um hinn látna þjóðarleiðtoga, hafa snortið íslenzku þjóðina djúpt.

„Það er stundum sagt, að íslenzku þjóðinni sé helzt að líkja við stóra fjölskyldu. Sannleik þeirra orða skynjum vér bezt á stundum mikilla tíðinda til gleði eða sorgar,“ sagði forseti Íslands, herra Kristján Eldjárn, í ávarpi sínu til þjóðarinnar sl. fimmtudag. Þessi stóra fjölskylda þakkar þann vinarhug, sem henni hefur verið sýndur, síðustu daga.

Aukin aðstoð við námsmenn

Ríkisstjórnin hefur nú tekið ákvarðanir um fjárveitingatillögur til lánasjóðs íslenzkra námsmanna, sem settar verða fram í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 1971. Ljóst er, að um verulega hækkun verður að ræða á framlagi ríkissjóðs, sem nú mun hækka úr 58 milljónum króna í 90,4 milljónir króna. Eftir þessa fjárveitingu verður ráðstöfunarfé lánasjóðsins tæpar 135 milljónir króna, en var á þessu ári 86 milljónir króna. Þetta aukna ráðstöfunarfé, sem sjóðurinn ræður nú yfir, mun gera það kleift, að hækka til muna lánshlutfall af svonefndri umframfjárbörð. Þetta verður til þess, að námsaðstoðin fyrstu námsárin verður bætt til mikilla muna. Nú munu sömu reglur gilda um lán til námsmanna hér heima og erlendis. Lán til námsmanna á fyrsta námsári munu til að mynda nema 60 hundraðshlutum af umframfjárbörð í stað 30 til 40 hundraðshluta áður. Gert er ráð fyrir því, að nokkur hluti lánanna verði greiddur við upphaf skólaárs, sem ekki hefur þekkt fyrr.

Í lögnum um námsstyrki og námsstyrki segir, að aðstoðin við námsmenn eigi að nægja hverjum námsmanni til að standa fram áfanga legum námsárinum þegar tillit

in fjáröflunar. Stúdentar hafa barizt ákaft fyrir því, að þessu marki yrði náð. Ljóst er, að með þessum ákvörðunum hefur verið stigið stórt skref í þá átt. Hitt er deginum ljósara, að þetta er einungis áfangi að því marki, að námslánin nemi allri umframfjárbörðinni eins og lög-in mæla fyrir um.

Námsmenn hafa átt við mikla fjárhagsferðleika að etja að undanförunu, einkanlega á þetta við um íslenzka námsmenn erlendis. Á þessu ástandi hefur nú verið unnið nokkur bót. Stúdentar við Háskóla Íslands hafa fylgt eftir kröfum sínum af mikilli festu og þunga, en þeir hafa háð málefnalega baráttu á lýðræðislegum grundvelli. Stúdentarnir hafa kynnt aðstæður sínar af vandvirkni og rökfestu, enda hefur ríkisstjórnin nú orðið við öllum óskum lánasjóðs íslenzkra námsmanna. Þessi árangur næst þrátt fyrir frumhlaup nokkurra námsmanna. Málefnaárátta íslenzkra stúdenta hefur hlotið viðurkenningu.

Ríkisstjórnin hefur tekið á þessu máli af festu, og bendir það ótvírætt til þess, að hún muni halda áfram á sömu braut, þar til markmiði laganna um námslán og námsstyrki hefur verið náð að fullu.

Erlend blöð um harmleikinn á Þingi Nafn Bjarna Benedikts unga íslenzka lýð

FRÁFALL dr. Bjarna Benediktssonar, forsætisráðherra, eiginkonu hans, frú Sigríðar Björnsdóttur og dóttursonar þeirra, Benedikts Vilmundarsonar, var forsiðuefni blaða á Norðurlöndunum og víðar, svo sem í Bretlandi, Frakklandi og Bandaríkjunum. Jafnframt hafa birtur í þessum blöðum greinar um starfsferil dr. Bjarna Benediktssonar. Í Norðurlandablaðunum er lögð áhersla á framlag hans til norrænnar samvinnu og viðleitni hans til þess að efla tengsl Íslands við hin Norðurlöndin, en annars staðar er sérstaklega vakin athygli á þætti hins látna forsætisráðherra í vestrænni samvinnu.

Hér fer á eftir frásögn af ummælum blaða í ýmsum löndum í lauslegri þýðingu.

DANMÖRK

Slysið á Þingvöllum var aðalfrétt á forsiðu **Berlingske Tidene** sl. laugardag og á leiðarasiðu blaðsins voru birtar greinar um dr. Bjarna Benediktsson eftir Sigurð Bjarnason, ambassador, og Kristian Asbæk ásamt ummælum danskra stjórnmalamanna. Grein Kristian Asbæk ber fyrirsögnina: „Hann færði Ísland nær Evrópu. Ísland hefur misst óvenju mikilhafan forystumann.“ Í greininni segir m.a.: „Bjarni Benediktsson, forsætisráðherra, var sterkur persónuleiki, einn af áhrifamestu mönnum Íslands og Norðurlandanna. Að eðlisfari var hann hreindræktur Íslendingur. Hann var haldinn þeirri sjálfstæðisþrá, sem er Íslendingum meðfædd, mótaður af

gamalli norrænni menningu föðurlands síns og hafði ríka þörf fyrir, að tryggja þjóð sinni farsæla framtíð. Bjarni Benediktsson hafði til að bera mikinn myndugleik. Hann bjó yfir ríku persónu- töfrum, sérstaklega þegar hann brosti og gladdist en enginn efaðist um, að þar fór maður, sem vissi hvað hann vildi og hafði bæði kjark og hæfileika til þess að koma vilja sínum fram.“

Kristeligt Dagblad birti sama dag grein eftir aðalritstjóra blaðsins, Bent A. Koch, þar sem sagði m.a.: „Íslendingar hafa mikinn áhuga á stjórn- málum og stjórnmalabaráttan er oft persónuleg og hörð. En hvað sem öllum deilum leið, var Bjarni Benediktsson virtur og vel liðinn — þjóðin fann að hún bjó við öryggi, þegar þessi þróttmikli og viljasterki persónuleiki hélt um stýri þjóð arskútunnar. Fólki vissi, að heið arleiki hans og góðvilji var hafinn yfir allan efa og að hann var óvenjulegum hæfileikum búinn til þess að sigla þjóðarskútunni fram hjá þeim skerjum og hættum, sem á vegi hennar verða. Bjarni Benediktsson valdi ekki fljót- förnustu leiðina, hann hafnaði auðveldum lausnum en vildi komast til botns í þeim vanda- málum, sem fyrir lágu. Hann hélt uppi stöðugum rökræðum við sjálfan sig.“

Hann hefði getað verið stærð fræðingur, heimspekingur eða skákmaður. Hann mótaði megin stefnumörk íslenzkra stjórnmalá. Hann var ekki venju legur stjórnmalamaður og það er spurning hversu vinsæll hann var í venjulegum skilningi þess orðs. Hann hvorki gat né vildi selja sjálfan sig og hug sjónir sínar í gegnum sjón- varpsskerminn. Það er sjálf- sagt líka spurning hve marga

Bogs skal forsvare sin titel i Italien

POLITIK

Kunne kunne statsminist

Storbyens oaser

Turister griner ad priser på sommerhuse her

Minister håber på støtte til Louisiana

Drama i nat på Ø far så sin søn om

Billige farve-TV fra

Weekend Berlingske Tidende Weekend

Rullende politi i ferielandet

50.000 til Dybbøllst

Sukkerprisen 10 øre op midt i syltetiden, side 2

Weekend-VEJRET

Hafstein bliver statsminister

Mao løslod Dolkede husiæge i ryggen USA-biskop

Ministeriet vil hjælpe Louisiana

nána vini hann átti. En þeir fáu, sem hann opnaði sig fyrir, kynntust óvenju heilsteyptri og hæfileikamikilli mann- eskju. Í löngum gönguferðum um Þingvelli sagði hann nánustu vinum sínum hug sinn allan — hvort sem það var um stjórnmal, listir, sögu, heim- speki eða trúmál, einkennust skoðanir hans af sjálfstæðu og kjarnmiklu eðlisfari. Hann var skapsterkur maður og af honum munu fara sögur.“

Politiken birti sl. laugardag fréttagrein eftir Frits Ahlström, en þar segir: „Bjarni Benedikts son var einn af áhrifamestu stjórnmalamönnum á Íslandi og tvímælalaust mesti leiðtogi, sem Sjálfstæðisflokkurinn hefur átt. Kreppan mikla í kring- um 1930 hafði mikil áhrif á ís- lenzkt atvinnulíf; hún olli miklu verðfalli á íslenzkum út flutningsafurðum og þar með almennum afturkepp á vinnu- markaðnum. Öllu þessu kynnt- ist hinn ungi og þróttmikli, og síðar athafnasami, Bjarni Bene- diktsson. Þegar hann komst til valda jók hann þátttöku Ís- lands í alþjóðlegu samstarfi og varn að því að fá erlent fjár- magn til Íslands. Þýðingar-

gvöllum:

Sonar tengt fyrsta aldarfjórðungi veldisins órjúfandi böndum

VIKIN Anmeldelser af den nye litteratur

se til, da er omkom

Ojenviðner til brand i islandsk regeringsbolig

Læge stukket ned på Vesterbro

esund: komme

Jeg kunne ikke lugte HASH

Arena

Dansker anholdt med stof

efnahagsstefnu Íslendinga: úti lokun erlends fjármagns. Sviss neskt fyrirtæki fékk leyfi til að byggja og eiga álver á Íslandi.

Dagblöð á Fjöni og Jótlandi mntust einnig Bjarna Benediktssonar ítarlega sl. laugardag.

NOREGUR

Aftenposten i Oslo sagði sl. föstudag við lát Bjarna Benediktssonar: „Í Noregi og á Norðurlöndum verður hans sérstaklega minnst vegna þess, að hann lagði svo ríka áherzlu á að varðveita og treysta tengsl Íslands við hinar norrænu þjóðirnar — á tímum þegar hið unga lýðveldi átti við mikla erfiðleika að stríða bæði efnahagslega og í viðleitni sinni við að skapa sér sess í samfélagi þjóðanna. Stefna hans var annars vegar sú að varðveita sjálf stæði Íslands og hin sérstæða menningarlega og sögulega arf en á hinn bóginn gerði hann sér raunsæja grein fyrir nauðsyn þess, að Ísland tæki þátt í samstarfi þjóðanna beggja vegna Atlantshafs í öryggismálum og efnahagsmálum . . . Í Noregi átti Bjarni Benediktsson marga vini, meðal stjórnmálamanna og blaðamanna og annarra. Fjöl margar heimsóknir hans hingað til Noregs voru ekki eнгöngu vegna opinberra erindagjörða. Honum var mikið í mun að treysta hin gömlu tengsl milli Noregs og Íslands og barðist fyrir því í ræðu og riti. — Þegar hann gegndi forsætisráð herraembætti um skeið 1961 kom hann til Noregs til þess

Lördag **DAGENS NYHETER.** (D3.1)

Þriðji dagur 11. júlí 1970

„Uthyrning“ av arbetare straffas hårt

Det krävs våld för att flytta på oss

„En isländsk tragedi“

Lysande politisk karriär

Ni samer är samhällets miljonärer

Roger köpt av Marseille på två år

Fisken dör i Brasilien

Konsumenten rekrytering skall bort

Fler månlöna förköllare

Regering i Finland 5 partier

Yvantiälshöfen

En isländsk tragedi

Lysande politisk karriär

Ni samer är samhällets miljonärer

Roger köpt av Marseille på två år

Fisken dör i Brasilien

Konsumenten rekrytering skall bort

Fler månlöna förköllare

Regering i Finland 5 partier

á ekki sízt við um nánari tengsl Íslands og hinna Norðurlöndanna. Í framtíðinni meta menn það framlag hans kannski mest af öllu. Eftir að hafa sýnt hlédrægni í samstarfinu

maðurinn, sem raunverulega tekur ákvarðanir í ríkisstjórninni.“ Þegar hann mælti þessi orð benti hann á Bjarna Benediktsson. Sú stefna, sem Ísland hefur fylgt síðustu 15 árin hefur að verulegu leyti verið mótúð af Bjarna Benediktssyni og markast af afstöðu hans til Íslands og stöðu þess í veröldinni.

Í landi ákafra hugsjónamanna var hann raunsæismaður, sem misstí þó aldrei tilfinninguna fyrir landi sínu og sérkennum þess. Hann gerði sér skýra grein fyrir tækifærum Íslands en einnig takmörkunum þess. Það voru áreiðanlega þessar eiginleikar, sem gerðu það að verkum, að hann hélt völdum lengur en nokkur annar forsætisráðherra á síðari tímum, þótt meirihlutinn væri knæppur. . . . Ísland hefur á síðustu árum orðið fyrir erfiðum efnahagslegum áföllum. Hin trausta og reynda forysta Bjarna Benediktssonar réð úrslitum um, að afleiðingar þessara áfalla yrðu ekki enn verri en raun varð á. Sátti hann verður vandfyllt. Það er erfitt fyrir hina mörgu vini Bjarna á Norðurlöndum að hugsa til þess að fá ekki oftast tækifæri til að hitta þennan rólynda og traustvekjandi mann og hlýða á skynsamlegar og athyglisverðar samræður hans og með sama hætti er erfitt að hugsa til þess að hin bjarta og glaðvera eigin kona hans, Sigríður, er horfin á braut.

Á forsiðu Dagens Nyheter er grein eftir aðalritstjóra blaðsins, **Olof Lagercrantz**, sem dvelst á Íslandi um þessar mundir. Hann segir meðal annars: „Dauði með þessum hætti er í stíl íslenskrar sögu og ljóða. Margir hafa látið lífið undir glóandi hraunströumi. Í hinni mestu íslenskra sagna, sögunni um Njál, farast Njáll og húsfreyja hans í eldi — af óvina völdum, en vissulega var það slysi — og lítið barnabarn ferst einnig með þeim. Njáll er hinn göfugasti af hetjum sagnanna, alltaf með góð ráð á reiðum höndum og friðarins maður, stjórnvitarungur,

Framhald á bls. 21

mesta framtíðarverkefni í íslensku efnahagslífi á næstu árum er að skapa enn frekari grundvöll fyrir alhliða iðnþróun, sem byggir ekki eingöngu á heimamarkaði heldur útflutningi. Sú þróun er þegar hafin — og það má þakka Bjarna Benediktssyni.“

Í frásögn „Aktuelt“ af fráfalli Bjarna Benediktssonar sagði m.a.: „Hann var frábær ræðumaður og framsýnn stjórnmálamaður sem naut virðingar um öll Norðurlönd“.

B.T. sagði við fráfali forsætisráðherra: „Við andlát Bjarna Benediktssonar hefur Ísland mest fremsta forystumann sinn. Hinn látni íslenski forsætisráðherra var opnari fyrir samskiptum vð umheiminn en nokkur annar Íslendingur og hann leitadist við að hamla gegn þróingsýnum einangrunarsjónarmiðum, sem hafa einkennt afstöðu Íslendinga til efnahagsmála og heimavíðburða. Það var Bjarni Benediktsson, sem fékk því framgengt að Ísland gerðist aðili að Atlantshafsbandalag nu, þótt Ísland hefði engan her. Og nú — nokkru fyrir andlát hans — hafði honum tekizt að brjóta á bak aftur grundvallaratriði í

Han førte Ísland nærmere Europa

Et tab for Norden

TEKK TAKET MED ICOPAL

Statsministeren i Island er onkommet ved brann

Ny valse-maskin óker friksjónen på asfalten

Metro „leser“ telefonsamtaler

Altenposten

Den Store Vinbøken

að vera við afhjúpun stytta Ingólfs Arnarsonar fyrsta íslenska landnámsmannsins í Rívedal. Meðan á Noregsdvölinni stóð hélt hann fróðlegt erindi í Háskólanum í Oslo um „hina norsku arfleifð Íslands“.

SVÍÞJÓÐ

Svenska Dagbladet birti sérstaka forystugrein sl. laugardag vegna fráfalls Bjarna Benediktssonar. Þar sagði m.a.: „Með hinu sorglega fráfalli Bjarna Benediktssonar, forsætisráðherra, sl. fimmtudagskvöld, hef ur ekki aðeins Ísland, heldur einnig aðrar norrænar þjóðir, orðið fyrir miklum missi. Hann varð forsætisráðherra Íslands 1963 og var jafnan síðan áhrifa ríkur og árangursríkur leiðtogi hnnar óvenjulegu samsteypu-stjórnar Sjálfstæðisflokksins og Alþýðuflokksins . . . Forsætisráðherratið hans mótaðist af hraðfara þróun og framförum. Hinn fallni forsætisráðherra átti mikinn þátt í henni. Það

innan Norðurlandaráðsins fram an af varð Ísland stöðugt afhafnaðamara á þessum vettvangi. Það kom bezt í ljós á síðasta Norðurlandaráðsfundi, sem hald nn var í Reykjavík . . . Þegar síðasta kallið kom var Bjarni Benediktsson og ríkisstjórn hans reiðubúin til að gera mikið átak í því skyni að hagnýta betur auðlindir landsins og þá fyrst og fremst þann kraft, sem í fossunum býr ásamt orkufrekum iðnaði. Á árinu 1969 var álver byggt af svissnesku fyrirtæki tekið í notkun. Það er tákni um nýja tíma og þá staðföstu ákvörðun Íslendinga að hafna einangrunarstefnunni. Það eru engar ýkjur að tala um tímabilið Bjarna Benediktssonar í íslenskri sögu“.

Í sama tölublaði af Svenska Dagbladet ritar Gustaf Petrénn nningarorð um Bjarna Benediktsson og segir m.a.: „Það áfall, sem vinir Bjarna og fjöl skylda hans hafa orðið fyrir er

SVD Medlemmerna faller

Epoken Benediktsson

Spekulation on New Premier For Italy Centers on 3 Men

Fire Kills Iceland's Premier Benediktsson

Green Remains in Matt Put Potatoes on Menu Twice a Day

Herald Tribune

Published with The New York Times and The Washington Post

Causes Asks Marxism Debate

NATO Sees Vast Soviet Arms Drive

Israelis Claim Three Mig-21s In Suez Battle

U.K. Officials Seek to Avert Dock Strike Set for Tuesday

Beik Believed After Another American's Suicide To Reopen U.S. Catholic Bishop Freed War Shakes

Jordan Gives In on Militia, Signs Pact With Carrillas

Speculation on New Premier For Italy Centers on 3 Men

Fire Kills Iceland's Premier Benediktsson

Green Remains in Matt Put Potatoes on Menu Twice a Day

Erlend blöð

Framhald af bls. 15

sem okkar tímar hefðu þörf fyrir. Eg þekkti Bjarna Benediktsson lítið, en allir segja, að hann hafi verið maður vízku og góðra ráða. Hann leit aðist við að geta að raunveruleika kjörorð Sjálfstæðisflokksins — „flokkuur allra stétta.“ Í sama blað skrifar Ingvar Oja grein um hinn látna forsætisráðherra þar sem segir: „Árið 1947 var hann skipaður utanríkisráðherra lands síns og því embætti gegndi hann til 1953. Á þessu tímabili varð hann þekktur á alþjóðavettvangi og hafði forystu um að Ísland gerðist aðili að Atlantshafsbandalaginu ... Jafnvel þótt Ísland hafi í öryggismálum verið í samstarfi við Atlantshafsbandalagið og Bandaríkin hefur norræn samvinna verið lífandi hugsjón í augum landsmanna. Bjarni Benediktsson var mikill talsmaður norrænnar samvinnu og var óþreytandi við að undirstrika tengsl Íslands við hin Norðurlöndin.“ Bjarna Benediktssonar var minnst í dagblöðum um gjörvalla Svíþjóð sl. laugardag.

FINNLAND

Hufvudstadsbladet sagði sl. laugardag m.a.: „Dr. Bjarni Benediktsson hafði verið forsætisráðherra síðan 1963 og var talinn sterkur þjóðarleiðtogi, sem hafði mikil áhrif í stjórnmálalífi lands síns. Hann var einn af fremstu stjórnmálamönnum hins unga íslenska lýðveldis og ávann sér viðurkenningu á alþjóðavettvangi, sérstaklega á því tímabili er hann var utanríkisráðherra.“

BRETLAND

Fregnin um trúfall dr. Bjarna Benediktssonar, forsætisráðherra var birt á forsíðu hins virta brezka dagblaðs The Times sl. laugardag og erinfræmur birti blaðið ítarlega frásögn af æviferli og störfum hans. Í minningarorðum The Times var bent á að Bjarni Benediktsson hefði haft forystu um, að Ísland gerðist aðili að Atlantshafsbandalaginu og hann hefði samið um sérstöðu lands síns innan bandalagsins og um dvöl bandarískis varamariðs á Íslandi. Fregnin um lát Bjarna Benediktssonar var einnig birt á forsíðu The Daily Telegraph, sem sagði í minningargrein um hann, að merkur stjórnmálaferill hans hefði spannað tvö meiriháttar tímabil í sögu Íslands, styrjaldarárin 1939—1945, er Ísland blandaðist inn í átök styrjaldaraðila og sjálfstæði Íslands og stofnun lýðveldis. The Daily Telegraph segir, að Bjarni Benediktsson hafi verið sæmdur heiðursmerkjum margra Evrópuþjóða, m.a. hafi Georg VI. Bretalkonungur sæmt hann „King's Medal for Service in the Cause of Freedom.“

FRAKKLAND

Hið heims kunna franska dagblað „Le Monde“ birti umsógn um stjórnmálaferil dr. Bjarna Benediktssonar sl. laugardag. Þar segir m.a.: „Enda þótt Bjarni Benediktsson hafi á yngri árum skipað sér eindreg

id í fylkingu þeirra, sem óskuðu eftir fullu sjálfstæði Íslands, þ.e. algörum skilnaði við Danmörku, sem náðist 1944; var hann jafnframt inni-

hönd 1949, eftir að hafa sjálfur kynnt efni hans. Hann gerði sér ljósa grein fyrir nauðsyn þess að tryggja land sitt gegn bandarískum áhrifum, sem gætu orðið hættuleg, einkum á sviði menningarmála, sem kom fram í því, að hann átti mjög góð samskipti við sovétka ráðamenn án þess að gefa þeim nokkru sinni nokkuð eftir.“ Þá ræðir blaðið um efnahags

This section contains several newspaper clippings. At the top left is a clipping from 'EUROPE DE L'OUEST' with the headline 'L'OPPOSITION CONDAMNE AU BUNDESTAG LE PROGRAMME ÉCONOMIQUE'. To its right is a clipping from 'ISLANDE' with the headline 'M. Giulio Andreotti est chargé de former le gouvernement'. Below these are smaller clippings, including one from 'A la recherche d'une âme' and another mentioning 'M. Benediktsson, un partisan convaincu de la coopération avec l'O.N.U.'.

This section features clippings from 'The New York Times'. The largest clipping has the headline 'Unruly Hearing Precedes Signing of New Rent Law'. Other smaller clippings include 'Iceland's Premier, Killed in Cottage Fire' and 'U.S. and Russians: Their Said to Vow War Aid To Cambodia if Needed'.

national Herald Tribune rekur stjórnmálaferli Bjarna Benediktssonar.

BANDARÍKIN

Bandaríska stórblaðið New York Times birti fréttina um andlát Bjarna Benediktssonar, forsætisráðherra á forsíðu sinni sl. laugardag og á bls. 3 þann sama dag var rakin ítarlega stjórnmálaferill hans ásamt um sögn blaðsins sjálfs. Fer sú umsógn New York Times um líf og störf Bjarna Benediktssonar hér á eftir:

„Með íslenskri þjóð, sem þekkt er fyrir einstaklingshyggju var Bjarni Benediktsson, forsætisráðherra, álitinn atkvæðamestur stjórnmálamanna og sá sem hvað víðtækust áhrif hefur haft síðustu þrjú áratugin.“

Löngu áður en Ísland hlaut sjálfstæði sitt árið 1944 var hann í fylkingarbrjósti sjálfstæðishreyfingarinnar. Allar götur síðan — hann átti sæti á Alþingi frá árinu 1942, gegndi fjölmörgum ráðherraembættum og hafði verið forsætisráðherra undangengin sex ár — hefur ferill hans orðið honum til vaxandi framdráttar á stjórnmálavíðinu, svo og mark að framfarir fyrir íslensku þjóðina, sem telur 200 þúsund manns, bæði efnahagslega og félagslega.

Þótt hann væri ekki jafn litríkur persónuleiki og fyrirrennari hans, Ólafur Thors, forsætisráðherra, hefur Bjarni Benediktsson notið vinsælda í forsætisráðherrastóli. Undir forystu hans hefur Ísland reynt að laða að erlent fjármagn í því skyni að renna traustari stöðum undir atvinnulíf þess, sem einkum hefur byggt á fiskveiðum.

Þann 1. marz fékk Ísland, undir forsjá Bjarna Benediktssonar, inngöngu í Fríverzlunarbandalag Evrópu, en í því eiga sæti nokkrar þjóðir, sem utan við Efnahagsbandalag Evrópu standa.

Bjarni Benediktsson var utanríkisráðherra árið 1949 og gegndi þar af leiðandi forystu hlutverki, er Ísland undirritaði Atlantshafsbandalagsáttmálann. Ísland hefur engum her á að skipa; framlag landsins er að hafa 3000 bandaríska hermenn í bækistöð 30 mílur suðaustur af Reykjavík.

Bjarni Benediktsson kom síðast í heimsókn til Washington á fyrria vori. Tilfnið var endurfundur þeirra, sem höfðu undirritað Atlantshafssamninginn.

Bjarni Benediktsson hafði átt sæti í miðstjórn Sjálfstæðisflokksins síðan árið 1936, og við formennsku tók hann árið 1961. Hann tók síðan við forsætisráðherraembætti í samsteypustjórn Sjálfstæðismanna og Jafnaðarmanna, þegar Ólafur Thors dró sig í hlé í nóvember 1963.

Bjarni Benediktsson var maður lágvaxinn, hvíthærður með því þrjúskulegt og stórskorid svipmót. Hann var talinn harðskyttur stjórnmálamaður og bjó yfir víðtækri þekki-

legu sannfærður um að ekki væri unnt að tryggja í raun framtíð Sögueyunnar og eðlilega framþróun hennar nema í náinni samvinnu við fyrri höf-

örðugleika á Íslandi og segir svo: „Forsætisráðherrann lagði sig allan fram um að reyna að róa landsmenn í því skyni að bæta ástandið. Hann lézt þegar

This is a large clipping from the Danish newspaper 'Berlingske Aftenavis'. The headline reads 'Islands statsminister indebrændt sammen med hustru og datter søn' (Iceland's prime minister burned together with wife and daughter son). The article includes a photograph of Bjarni Benediktsson and his family, and a sub-headline 'Spionalarm i aften i Udenrigsministeriet' (Spy alarm in the evening in the Ministry of Foreign Affairs).

uðborg hennar og hin þrjú nágrannalöndin.

Nafn Bjarna Benediktssonar verður tengt sögu fyrsta aldarfjórðungs íslenska lýðveldisins órjúfanlegum böndum ...

Á sviði utanríkismála var Bjarni Benediktsson mjög eindreginn stuðningsmaður Atlantshafsbandalagsins. Það var hann, sem undirritaði Atlantshafssáttmálann fyrir Íslands

afur virtist vera farið að rofa til, ekki síst vegna tækifæranna, sem opnuðust við aðild Íslands að Fríverzlunarsamtökum Evrópu, sem hann var eindreginn hvatamaður að, þrátt fyrir hávær mótmæli vinstri sinnar stjórnarandstöðu.

Á óþreytandi vinnuemi tók þessi athafnamikli stjórnmálaferill sár mjög margvísleg verkefni fyrir hendur auk stjórnmálastarfa. Hann ritaði mikið um lögfræðileg efni og frá 1956—1959 hætti hann setu í ríkisstjórn til þess að stjórna langstærsta dagblaði eyjarinnar, Morgunblaðinu.

Bandaríska blaðið International Herald Tribune, sem gefið er út í samvinnu við The New York Times og The Washington Post í París birti fréttina um fráfall Bjarna Benediktssonar á forsíðu sinni sl. laugardag. Segir blaðið, að Bjarni Benediktsson hafi haft mikil áhrif, sem utanríkisráðherra lands síns eftir stríðið og haft forystu um aðild þess að Atlantshafsbandalaginu. Inter-

This section contains several clippings from 'The Times'. The largest clipping has the headline 'Dock chief's hard line on strike'. Other clippings include 'Union leader flies to Jersey: state of emergency', 'Death in fire of Iceland Premier', and 'Ticino has two-stroke lead'.

ingu á lögum og íslenskri sögu.

Svo sem Íslendingur einn hefur orðað það, „var hann einn gáfadasti maður landsins, en hann gat líka bitið frá sér ef svo þar undir.“

Hann fæddist í Reykjavík þann 30. apríl 1908, sonur forystumanns í sjálfstæðishreyfingunni. Hann lauk lögfræðiprófi við Háskóla Íslands 1930, og stundaði nám í stjórnlagafræði við Háskólann í Berlín í tvö ár.

Árið 1932 varð hann prófessor í lögum, yngstur háskóla kennara landsins. Árið 1940 varð hann borgarstjóri í Reykjavík og endurkjörinn í þá stöðu 1942 og 1945. Árið 1947 var hann skipaður utanríkis- og dómstálaráðherra, eftir að hafa í eitt ár verið fulltrúi Íslands hjá Sameinuðu þjóðunum. Stöðum utanríkis- og dómstálaráðherra gegndi hann fram til ársins 1953.

Hann varð dóm- og menntamálaráðherra á árunum 1953-1956 og tók þá við ritstjórn Morgunblaðsins, áhrifamesta blaðs lands síns.

Bjarni Benediktsson tók að nýju sæti í ríkisstjórn árið 1959 og þá sem dómstálaráðherra og iðnaðarráðherra. Fékkst hann aðallega við vandamál er að fiskiðnaði lutu, en mjög dró úr fiskveiðum frá ári og hafði það víðtæk áhrif á efnahagslífi landsins.

Síðan árið 1944 hefur dr. Bjarni Benediktsson verið þingmaður Reykvikinga og forseti Sameinaðs Alþingis var hann árið 1959.

This is a clipping from 'The New York Times' with the headline 'Iceland's Premier Killed in Cottage Fire'. It includes a photograph of Bjarni Benediktsson and a short article about his death.

Úr New York Times.

Bjarni Benediktsson var ekki maður, sem hafði gamanmál og glens á hraðbergi, en þyrkingsleg kímni gáfa hans varð mörgum minnisstæð.

Þegar íslenskur karlakór fór í söngferð til Marokkó og Álsir árið 1950, minntist Bjarni Benediktsson þess er serkneskir sjóræningjar gerðu strandhögg á Íslandi forðum, og höfðu fjölda fanga á brott með sér. För karlakórsins bar á göma og hann sagði: „Segja mætti mér að við höfum nú loks komið fram hefndum.“

Hann kvæntist Sigríði Björnsdóttur árið 1943.

Öll Reykjavík fylgdist með útförinni

● Útför forsætisráðherra Jónanna og dóttursonar þeirra var gerð frá Dómkirkjunni síðdegis í gær.

● Þrátt fyrir kalsaveður, suðvestan rok og rigningu, hlýddi mikill mannfjöldi á athöfnina, en gjallarhornum var komið fyrir norðanmegin við Alþingishúsið.

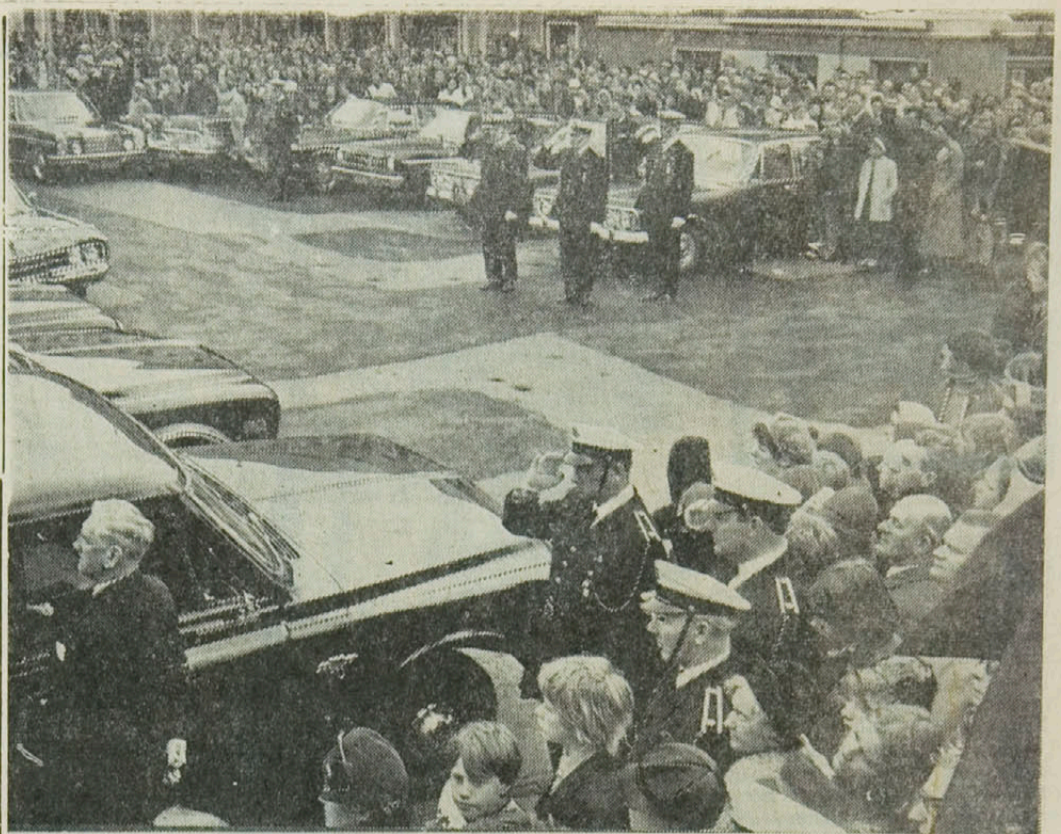
Athöfnin hófst klukkan 14, en um klukkan 15 voru kisturnar bornar út úr kirkjunni, en þar stóðu lögreglumenn heiðursvörð og

Lúðrasveit Reykjavíkur lék þjóðsönginn.

Athöfnin var öll sérlega virðuleg og látlaus, en erlendir gestir, sendi menn erlendra ríkja og ýmsir er komu á eigin vegum, settu mikinn svip á athöfnina.

Það var sem öll Reykjavík fylgdi ist með því er gerðist við Dómkirkjuna. Götur voru auðar og grafarþögn ríkti í miðborginni. Hvarvetna blöktu fánar í hálfu stöng.

—GG

Útan við Dómkirkjuna stóðu lögreglumenn heiðursvörð, er kisturnar voru bornar út.

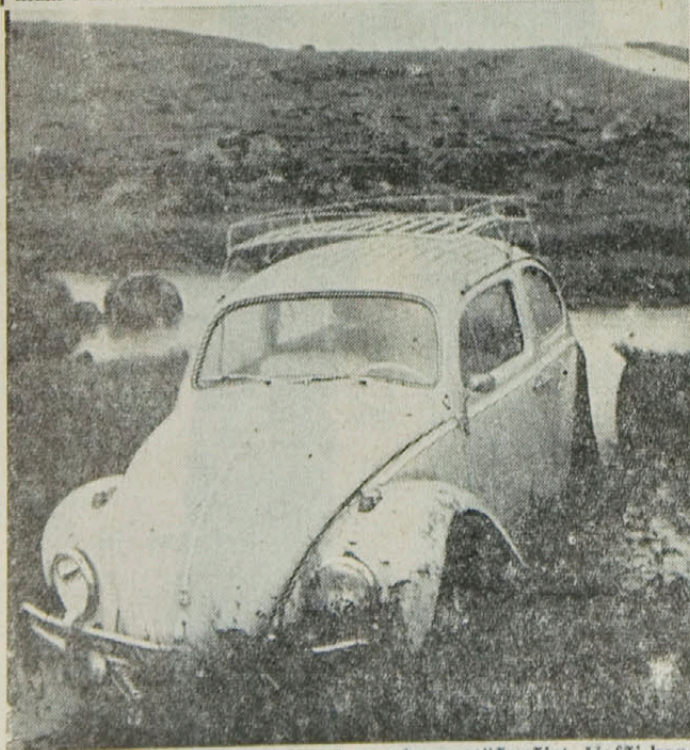
Flaug 20 metra út af veginum

— Yfir læk og út í barð

Fólksvagn flaug um það bil 20 metra út af veginum uppi í Mosfellssveit í gærkvöld. Hentist bíllinn þar yfir stærðar stein út í læk og yfir hann og stöðvað ist í moldarbarði.

Þetta gerðist á sjöunda tíman um, rétt austan við gamla þjóðveginn, uppi undir háheiðinni og var bíllinn á leið í bæinn. Bílstjórinn slapp lítið sem ekki meiddur úr þessari sögulegu ferð, en grunur lék á að hann hefði verið ölvaður við stýrið. Bíllinn var mikið skemmdur og allsendis óökufær. Þegar ljósmyndari Vísis kom þarna að undir klukkan sjö var kranabíll frá Vöku kominn á staðinn til þess að flytja ræfilinn af vagninum í bæinn.

—JH

Bíllinn var viðsfjarri veginum, þegar hann stöðvaðist. Hafði hann þá skoppað yfir lækinn, sem sést þarna bak við bíllinn á myndinni.

Jöklarnir rýrna stöðugt

— þrátt fyrir kuldaskið

JÖKLAR okkar Ísland- inga halda stöðugt áfram að minnka. Eigi alls fyrir löngu var haldin ráðstefna jöklafræð- inga víðs vegar að og þar hélt Guttormur Sigbjarnarson erindi um rýrnun Vatnajökuls. — Kom þar fram, að Vatna jökull heldur stöðugt áfram að skriða saman, og virðist engin breyting verða á þrátt fyrir kulda undanfarin ár.

Guttormur sagði að allir jöklar hefðu, svo sem kunnugt er,

skriðið saman á þessari öld. Til dæmis hefur Vatnajökull rýrnað um 265—360 rúmmetra samkvæmt athugunum sem ná yfir árin 1930—1968.

Flestir jöklar hérlendis hafa

hërfað verulega, þó að vísu sé það misjafnlega mikið. Guttormur sagði að margir skriðjöklar Vatnajökuls hörfuðu allt að 100 m á ári, og svo virtist sem sporður skriðjökla hërfaði hraðar nú en áður, en það gæti stafað af ýmsu, svo sem lands-

lagi því er jökullinn hvíldi á. Það er Sigurjón Rist sem helzt hefur fengizt við að mæla rýrnun jökla frá ári til árs og er niðurstöðutalna frá athugunum hans og fleiri mælingamanna að vænta á næstunni.

—GG

760 laxar hafa veiðzt í Norðurá

Laxveiði góð á landinu, en fiskur fremur smár

● „Nú er kominn sá tími, að aðalgangan byrji,“ sagði Þór

Brottrækir af tjaldstæði fyrir hávaða

FJÓRIR lífsglaðir Reykvíkingar, sem fóru norður fyrir skemmstu til þess að upplifa sólskinsstundir og anda að sér hreinu lofti, lötruðu í morgun álfúttir út í lognið og blíðuna eftir saggafulla nótt í Steininum á Akureyri. — Ekki gistu þeir þarna vegna þess að ekki hafi verið rúm fyrir þá á betri gistihúsum Akureyrar, heldur urðu þeir sér úti um næturgreiddann með tónlistargáfu sinni, sem sumir vildu kalla hávaða.

Þar er til máls að taka, að piltarnir reka niður tjald sitt við sundlauginu á Akureyri, þar sem nú er risið stóreflis þorp með um 50 tjöldum stórum og smáum. Síðan láta þeir verða sitt fyrsta verk að fá sér eitthvað til þess að væta kverkarnar í sunnangolunni og þerrinum, leggja síðan upp í loft og fara að „meditera“. Nema hvað spjallíð snýst upp í óperustíl, þegar á kvöldið liður. Og það er eins og við manninn mælt: Ómúsikalskir nágrannar þola ekki við í pokum sínum og rífa sig upp með látum til þess að klaga þetta í lögregluna. Það var um óttubil, sem hið norðlenzka pólití kom þar með farartæki undir hina sunnlenzku söngflugla í Steininn. Síðast sást hvar laga-na verðir drógu hljóðlega upp hælana í kringum tjaldið og læddust með það burt af tjaldstæðinu, þar sem allt var hljótt það sem eftir lifði nætur. — JH

Guðjónsson veiðimálastjóri, er við ræddum við hann í morgun.

● Veiði er yfirleitt mjög góð um land allt, en að vísu misjöfn eftir einstökum ám. Netaveiði hefur verið sérlega góð í Ölfusá og í Hvítá — sömuleiðis í Hvítá og Borgarfirði.

Laxveiðin gengur bærrilega. Veiðin í Elliðaánum hefur verið góð. Þar höfðu veiðzt 220 laxar 14. júlí og 454 laxar farið gegnum teljarann en teljarann er ekki alveg að marka þar sem hann hefur verið í einhverju óstandi. Venjulega eru 4—5 stangir í ánum daglega og hefur dagveiðin verið 2—4 laxar á hálfum degi á hverja stöng. — Hjörleifur Hjörleifsson hjá Rafveitunni fylgist jafnan vel með áni og laxinum og hélt hann að mikill fiskur væri genginn í árnar, þó

hann hefði gengið seinna en oft áður vegna vorkulda. Ef kalt er í lofti er vatnsmagnið í ánum minna og fiskurinn gengur því verr upp.

Í Úlfarsá (Korpu) hafa veiðzt hátt á annað hundrad laxar í sum ar, en búizt er við að Korpa eigi eftir að sækja sig, því veiðin batnar venjulega þar er líða tekur á júlímánuð.

14. júlí höfðu veiðzt 760 laxar í Norðurá í Borgarfirði og úr Laxá í S-Þingeyjarsýslu hefur fengizt hátt á 6. hundrad laxa.

Sá lax er veiðzt hefur í sum ar á landinu er yfirleitt heldur smár, þó ekki sé það algild regla. Til dæmis hefur veiðzt sérstaklega vænn lax í Hofsa og sömuleiðir voru að berast góðar fréttir frá Vopnafirði. Þar er yfirleitt byrjað seint, seinna en annars staðar. Í sum ar byrjaði þar veiði er vika var af júlí og fyrstu 3 dagana veiddust þar 17 vænir laxar.

—GG

Grátt niður undir sjó á Vestfjörðum

— ekkert útlit fyrir sólbaðsveður á Suðurlandi um helgina

● Ekki virðist lunderni veðurguðanna fara batnandi, því í morgun var slydda á Vestfjörðum og grátt niður undir sjó. Hitinn var víða aðeins 3—4 stig þar vestra, en á Austurlandi eru veðurguðirnir betur lyntir og þar er spáð sól og hlýju um helgina. Við Reykvíkingar eigum víst varla von á að komast í sólbað um helgina,

þó að ef til vill komi smáglæta í dag.

„Við eigum von á suðlægri átt og vætu um helgina“ — sagði Jónas Jakobsson, veðurfræðingur í viðtali við blaðið í morgun og bætti því við, að sólskinið væri allt hér fyrir ofan okkur, í 2ja km hæð frá jörðu er glampandi sólskin.

—PS

Það var sem Reykjavík öll drúpti höfði síðdegis í gær, er útför dr. Bjarna Benediktssonar, forsætisráðherra, konu hans Sigríðar Björnsdóttur og dóttursonar þeirra, Benedikts Vilmundarsonar var gerð frá Dómkirkjunni.

Athöfnin hófst í kirkjunni klukkan 14, en allöngu fyrir þann tíma, var fólk farið að hópast að Alþingishúsinu og Dómkirkjunni.

Kirkjan sjálf rúmaði ekki nema örlítið brot af öllum þeim fjölda er á athöfnina hlýddi, og því var komið fyrir gjallarhornum á norðurhlíð Alþingishússins og úr þeim gátu hundruð manna hlustað á það sem fram fór inni í kirkjunni.

Strax úr því klukkan var 13 byrjuðu ættingjar og vinir hinna

Kisturnar komnar út í Templarasund. Þar var stanzað um stund meðan þjóðsöngur var leikinn. Hluti mannfjöldans sem á athöfnina hlýddi sést í baksýn.

Frá útför dr. Bjarna Benediktssonar, Sigríðar Björnsdóttur konu hans og dóttursonar þeirra

látinu að streyma til kirkjunnar, sömuleiðis erlendir gestir og íslenskir embættismenn.

Er athöfnin hófst höfðu hundruð manna safnast saman við norðurhlíð Dómkirkjunnar og Alþingishússins. Stóð folkið í Kirkjustræti og í Templarasundi, en einnig voru margir sunnan við kirkjuna.

Lögreglan reyndi að halda folki í hæfilegri fjarlægð, svo bílar gesta ættu fært um Skólalábrú að suðurdyrum kirkjunnar.

Að athöfninni lokinni voru kisturnar þrjár bornar út. Kistu dr. Bjarna Benediktssonar báru ráðherrar, forseti sameinaðs þings og borgarstjórnin í Reykjavík. Kistu Sigríðar Björnsdóttur og Benedikts Vilmundarsonar báru venzlamenn og vinir hinna látnu. Aður en kistunum var ekið af stað til kirkjugarðsins í Fossvogi, var staldrað við og Lúðrasveit Reykjavíkur lék þjóðsönginn. Á meðan stóðu lögreglumenn heiðursvörð.

Líkfyldin fór síðan sem leið liggur um Templarasund, Vonarstræti og út á Frikirkjuveg, en þar var ekið undir fánaborg sem ungt fólk myndaði.

Kistur dr. Bjarna Benediktssonar, konu hans og dóttursonar þeirra bornar fram kirkjuna. Fremst fer kista dr. Bjarna, þá kista Benedikts Vilmundarsonar og loks kista frú Sigríðar.

Líkfyldin ók um Frikirkjuveg, en þar stóð ungt fólk og myndaði fánaborg.

NÝ VIKUTÍÐINDI

koma út á föstudögum
og kosta kr. 25.00

Útgefandi og ritstjóri:
Geir Gunnarsson.

Ristjörn og auglýsingar:
Skiptholti 46 (Gengið inn
í vesturgaflinn).

Sími 26833.

Prentun: Prentsm. Þjóðviljans
Setning: Félagsprentsmiðjan

Þjóðskörungur fallinn í valinn

Fregnin um hið sviplega fráfall dr. Bjarna Benediktssonar, konu hans og dóttursonar, er þau brunu inni í sumarhústað forsætisráðherra á Þingvöllum aðfaranótt s.l. föstudags, kom eins og reiðarslag yfir þjóðina. Þjóðskörungur var fallinn í valinn á ágætum starfsaldri — 62 ára gamall. Jafnvel andstæðingar hans í stjórn málum drúpa höfði og syrgja þennan gáfaða málafylgju-mann.

Við ætlum að leyfa okkur að birta kafla úr grein, sem birtist í stjórnarandstöðublaðinu Tímanum og mun vera eftir einn af ritstjórum blaðsins (A. K.), til sönnunar því, hversu stjórnarandstæðingarnir kunnu vel að meta dr. Bjarna, þótt því væri ekki haldið opinberlega á lofti, meðan hann var á lífi:

„Bjarni Benediktsson var formaður stærsta stjórn mála-flokks landsins, óumdeilalegur foringi hans og bar ægishjalm yfir næstu ráðamenn eins og á stóð. Hann var einnig ekki aðeins forsætisráðherra að nafni, heldur lang mestu ráðandi í ríkisstjórninni og forsjá hennar í flestu. Hver verður sú hin sama ríkisstjórn eftir fráfall hans? Þannig hljóta menn að spyrja.

Allir, jafnt fylgjendur sem andstæðingar, gera sér ljóst, að Bjarni Benediktsson var óvenjulega áhrifasterkur stjórn mála-maðar. Gáfur hans voru miklar, skapið ríkt, málafylgjan sterk og harðskeytt, menntun og viðtæk þekking í bezta lagi og glögg-skyggni á menn og málefni eftirtekta-verð. Dugnaður hans og harðfylgi juku mjög dagsverk hans. Hann var maður með sterk sérkenni í gáfnafari og máli og bjó yfir óvenjulegri minnisleikni, sem hann beitti í ræðumennsku. Þeir, sem fylgdust með ræðum hans á Alþingi, sáu hann aldrei skrifa neitt hjá sér, er hann hlýddi á ræður andstæðinga, en þó gat hann síðar rakið í andsvörum efnisatriði þeirra í rétttri röð. Slikan hæfileika til þess að raða í minni sér því, sem muna þarf, hafa einstöku menn.“

MARGT hefur verið skrifað um Jacqueline Bauvier Kennedy Onassis undanfarin ár; margar sögur sagðar af henni — og ekki allar henni í vil.

Þeir, sem hafa haft viðtöl við hana, segja að aldrei sé að vita hvaða hlið hún sýni á sér. Hún getur verið galgopaleg, háðsk, þægileg eða blíð, allt eftir því, hvaða gállinn er á henni. Sem sagt: hún er hin margbreytilega og óráðna kona, sem alltaf kemur á óvart.

Ameríska pressan dái hana meðan hún dvaldi í Hvíta húsinu. Hún var óþekkt, ung stúlka, þegar hún flutti þangað. Blaðmenn kölluðu hana prinsessuna, sem hefði allt, jafnvel forseta Bandaríkjaanna.

Hún kom, sá og sigraði með glæsímennsku sinni og höfðingskap.

En þó átti hún óvini innan raða blaðamanna, sem sögðu hana eyða um of í veizlum Hvíta hússins, en oft voru það „þeir“, sem þóttust hafa verið afskiptir við úthlutun boðsmíða.

Þegar Kennedy forseti var myrtur, hætti pressan að gagnrýna hana, enda hefðu fáar konur staðið sig betur en hún, eftir þennan hræðilega atburð.

De Gaulle fyrrum Frakklandsforseti sagði að þá hefði hún sýnt öllum heiminum, hvernig ætti að hegða sér.

En friðurinn stóð ekki lengi. Einu til tveimur árum eftir dauða forsetans fóru blöðin að gagnrýna hana fyrir allt milli himins og jarðar. Hún var ávitt fyrir að fara út að borða með filmstjórnnum, fyrir að láta skýra staði eftir forsetanum, eða þá að láta það ógert. Allt ætlaði um koll að keyra, er hún mætti ekki, þegar Lyndon B. Johnson var settur í forseta-embættið.

Við þessi orð höfum við litlu að bæta.

Skarð þessa skörungur mun vandfyllt og ógerningur að spá um hvernig takast muni að halda saman hinum óskýldu öflum innan Sjálfstæðisflokksins, eftir fráfall hins áhrifasterka formanns hans. Það mun síðar koma í ljós.

Við samhryggjumst ættingjum þeirra hjóna og litla barnsins. Það var órlagaríkur harmleikur, sem gerðist þessa óveðursnótt á helgasta stað Íslands. Þjóðin öll er harmi slegin.

Ekki jukust vinsældir hennar þegar hún krafðist þess að láta taka vissa kafla út úr bókinni, sem William Manchester samdi, „Dauði forsetans“, og heimspresnan taldi hana óalandi og óferjandi eftir það.

Þegar hún svo giftist Aristotele Onassis í október 1968, tók almenningur fréttinni eins og persónulegri móðgun. Pressan var ekki lengi að finna úr hvaða átt vindurinn blés, hún sá að goðið var fallið af stallinum og þá var um að gera að nota færa sér það. Nú var hún ekki lengur átrúnaðargóð; engu var líkara en að hún

væri ótýndur svikari.

Ekki batnaði umtalið eftir að Mary Barnelli Callaghan gaf út bókina „Líf mitt með Jacqueline Kennedy“. Hún taldi Jacqueline smásmugulega við aðra, eyðslusama við sjálfa sig, geðillan harðstjóra, sem hefði krafist þess að skipt væri á rúminu sínu, ef hún lagði sig smástund að degi til, og þar fram eftir götunum.

Bók þessi, sem var argasta slúður, stakk mjög í stúf við bók þá, sem skrifuð var um Jacqueline átta árum áður og hét „Hin yndislega brúður“. Það, sem í ljós kemur, þeg-

ar verið er að tala um Jacqueline, er, að hún hefur ekkert breytt, eins og pressan vill vera láta. Hún hefur ekki snúist frá því að vera góð og til þess að vera vond. Hún hefur alltaf haft margbreytilega skapgerð.

Pressan gerir miklið úr næturklúbbaferðum Jacqueline og vill láta lita svo út sem hún sé á El Morocco á hverju kvöldi. Skreppi hún í bíó með vinum sínum minnst blöðin yfirleitt ekki orði á það, svo ekki sé talað um öll þau kvöld, sem hún er heima með börnum sínum og hjálpar þeim með heimaverkefni sín úr skólanum.

Einsettu þér að standa rétt og vera beinvaxin

Er það ekki ótrúlegur fegurðarauki á sérhverjum, ef hann er beinvaxinn og ber sig vel á velli? Þó geta flestir eða allir rétt úr bakinu og orðið spengilegir á að líta — án nokkurs tilkostnaðar. —

Þú hefur tvöenskona-vöxt — þann letilega og ljóta. Takið eftir hversu allt — hakan, brjóstin, kvíðurinn — allt slútir og gerir hana ólánlega og óeðlilega. Það er munur að sjá stúlku með hvelðan barn, fallegan rass og strengda

kviðvöðva.

Ef fólk væri ljóst, hve óhollt það er fyrir heilsuna, að hafa innfallið brjóst og sofandi kviðvöðva, myndu kvillarnir vera færri og útgjöldin vera minni til meðalakaupa.

Í gær heimsótti mig ung kona, sem hreldi mig beinlínis. Slæm líkamsstaða margra ára hafði orsakað það, að kviðvöðvar hennar voru slakir og teygðir, svo mjög, að hún var komin með áberandi og drjúpani maga. Ég tók eftir því að

þegar hún stóð upp við skrifborðið mitt, lét hún magann ósjálfrátt hvíla á borðbrúnni.

Aðra konu þekki ég, sem hefur alveg afmyndað vöxt sinn með því að stánda ávallt með aðra mjóðmína aftur undan sér og magann slútandi fram. Og svo er hún að kvarta yfir sífelldum bakverk og harðlífi!

Stattu bein og í báða fætur jafnt, áreynslulaust. Strengdu inn kviðvöðvana og þendu út brjóstið. Dragðu jafnframt axlirnar niður og aftur. Gættu þess að spennan ekki mjaðmirnar aftur fyrir þig. Þessi staða er eðlileg öllum heilbrigðum mönnum, eykur aðdráttar-afli þeirra á aðra og eflir starfsþrek þeirra. Það er auðvelt að standa á þennan hátt, ef maður imyndar sér að verið sé að toga mann upp á eyrunum.

Einsettu þér að standa svona. Taktu bara eftir því, hversu oft á dag þú gripur sjálfa þig í því að standa hokin, og ef þú réttir úr þér í hvert skipti sem þú verður þess vör, venur þú þig vonbráðar á að bera þig vel á velli.

Ef þú venur þig á réttar stellingar þarftu hvorki á fimleikum né lyfjainntökum að halda. — Gleymum því ekki, að slæm líkamsstilling lýtir vöxt þinn, gerir þig feitari en þú ert í raun og veru. — Ef þú einsetur þér nú þegar að standa rétt og hefur það hugfast næstu daga, losnar þú við þessi líkamslýti. (Þýtt).

Telurðu kjark úr börnum?

Barnið var að reyna að komast yfir girðingu úr timbri, til þess að ná í rauða boltann sinn. Girðingin var lág, en barnið var ekki heldur hátt í lofti. Það var örfárra hundraða daga gamalt, kunní fácin orð og hafði litla lífsreynslu.

Ég hljóp til og ætlaði að hjálpa litla stúfnum mínum en móðir hans aftraði mér frá því.

„Lofaðu honum að glíma við það einum,“ sagði hún blíðlega.

„En girðingin er alltof há fyrir hann.“

„Já, það sjáum við bæði, en ekki hann,“ svaraði hún.

„Það dásamlega í fari barna er einmitt, að þau þreystast aldrei á því að glíma við óviðráðanleg viðfangsefni og tekst stundum að sigrast á

þeim. Þau biðja grátandi um að fá tunglið, og sá dagur er nú runninn upp,“ sagði hún og brosti lítið eitt, „að mönnum hefur tekist að ná þangað.“

Á meðan við vorum að tala saman hafði litli kúturinn borið litinn stól, sem hann átti, að girðingunni og klifrað upp á hann. En hann komst að raun um að stóllinn var ekki nógu háur, svo að hann náði í smákassa og lét hann upp á stólinn. Síðan klöngraðist hann með miklum bægslagangi upp á allt saman, tókst að komast upp á girðinguna, vóg þar sal' tla stund, rjóður og móður, lét sig svo falla niður í hinn garðinn og greip boltann sinn sigri hrósandi.

Girðingin var of há fyrir hann, en hann vissi það ekki. (Þýtt).

Þjóðviljinn

Fimmtudagur 16. júlí 1970 — 35. árgangur — 157. tölublað.

Einföld og virðuleg útför

I dag fer fram frá Dómkirkjunni í Reykjavík útför dr. Bjarna Benediktssonar forsætisráðherra, eiginkonu hans, frú Sigríðar Björnsdóttur og Benediktis Vilmundarsonar, dóttursonar þeirra. Athöfnin verður látlaus og virðuleg. Útvarpað verður frá henni og gjallarhornum verður komið fyrir við Alþingishúsið að Austurvelli og í anddyri Alþingishússins, en þar verður komið fyrir sætum fyrir almennung.

Útförin hefst kl. 2 síðdegis. Stundarfjórðungi áður leikur Lúdrasveit Reykjavíkur sorgarlög á Austurvelli, en athöfnin hefst með orgelleik, þá verður sunginn sálmur, en biskup Íslands, herra Sigurbjörn Einarsson flytur þvínaest kveðjuorð. Þá leika Ragnar Björnsson og Pétur Þorvaldsson á orgel og selló, og dómráðgjafi, séra Jón Auðuns flytur minningarorð. Loks er sálmasongur, samleikur og orgelleikur.

Lúdrasveit Reykjavíkur leikur þjóðsönginn, er kisturnar hafa verið bornar úr kirkju Ráðherra, forsæti sameinaðs Alþingis og borgarstjórnarinnar í Reykjavík bera kistu forsætisráðherra úr kirkju, en vinir og vanda menn kistu frú Sigríðar Björnsdóttur og Benediktis Vilmundarsonar.

Forseti Íslands og forsetafrú verða viðstödd athöfnina, svo og fjöldi erlendra sendimanna. Kirkjubekkir uppi verða opnir almenningi kl. 13.40. Minningargreinar um hin látnu eru á 5. síðu Þjóðviljans í dag.

Kjördæmisráðstefna á Norðurlandi vestra

Um næstu helgi verður haldin kjördæmisráðstefna Alþýðubandalagsins á Norðurlandi vestra í húsi Sjálfstjórnar á Sauðárkróki.

Fundur hefst kl. 3 síðdegis á laugardag. Haukur Hafstað bóndi í Vík, formaður kjördæmisráðs, setur fundinn en síðan mun Ragnar Arnalds, formaður Alþýðubandalagsins, ræða um stjórnáviðhorfið og starfið í kjördæminu. Um kvöldið er ráðgerð ferð út á Skaga.

Eftir hádegis á sunnudag munu umræður snúast um hagsmunamál kjördæmisins og Norðurlandsáætlunina og mun Benedikt Sigurðsson á Siglufirði hefja umræður.

Opinberar skrifstofur lokaðar

Vegna útfarar dr. Bjarna Benediktssonar forsætisráðherra, komu hans og dóttursonar, verða allar opinberar skrifstofur lokaðar frá hádegis í dag, fimmtudaginn 16. júlí.

Nýir kjarasamningar undirritaðir

Allir kaupliðir hjá togarasjómönnum hækka um 17,5%

□ Náðst hefur samkomulag um nýja kjarasamninga togarasjómanna, og voru þeir samþykktir með fyrirvara um samþykki félagsmanna. Samningarnir gilda til 10. júlí næsta ár. Einnig er ákveðið að kauptrygging bátasjómanna hækki um 17½%.

★ Í nýju samningnum er einnig ákvæði um að óheimilt sé að leggja af stað í veiðiferð á Þorláksmessu, aðfangadag jóla, jóladag og 2. í júlum og einnig á tímabilinu frá miðnætti laugardaginn fyrir páska til miðnættis á páskadag.

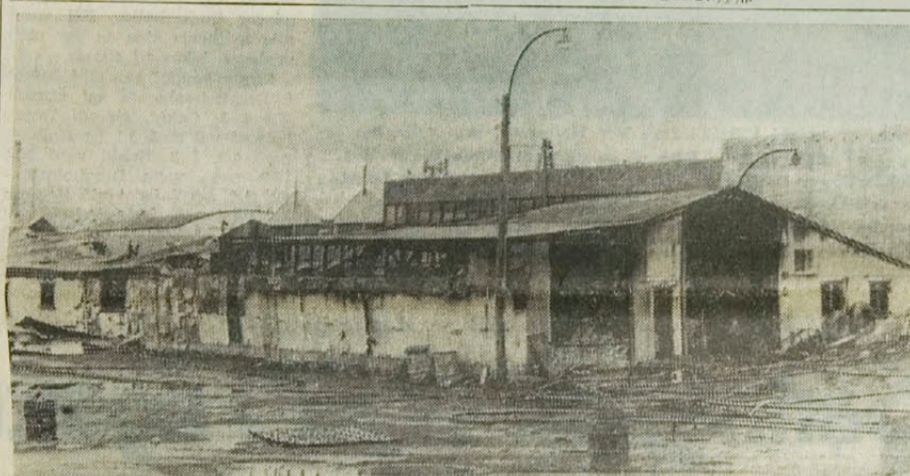
★ Samningarnir gilda frá 10. júlí og verða í gildi í eitt ár. Þó skulu þessir nýju samningar gilda fyrir alla veiðiferðir þeirra skipa sem byrjuð voru tús fyrir 10. júlí.

★ Þau félög sem standa að þessum samningnum eru: Sjómannafélag Reykjavíkur, Sjómannafélag Hafnarfjarðar, Sjómannafélag Akureyrar, Verkalýðsfélagið Valka á Siglufirði, sjómannaeldi Verkalýðsfélags Akraness og Matsveinafélag S.S.I.

★ Jafnframt þessum samningnum um kjör togarasjómanna var ákveðið að kauptrygging sjómanna á bátáflotanum hækki um 17½%.

★ Aðalatriðið í hinum nýju samningnum er það, að fasta-kaup og allir kaupliðir hækka um 17½%. Fæðispeningar hækka úr 115 kr. í 135 kr. á dag. Þá er nýtt atriði í samningnum, að ef færri eru á skipi en 30 í veiðiferð, þá fær hver maður sem vinnur á dekki 15 kr. á dag fyrir hvern sem á vantar að skipverjar séu 30. Skytt er samkvæmt þessum nýju samningnum að landa lífur og lýsi hvert sinn

sem aflla er landað og óheimilt að safna því saman marga túra í skipinu.

Verkstæðisbyggingin er gjörörynt. — Ljós, Þjóðv. A.K.

Leið Íslands til sósíalísmans

Á laugardag og sunnudag verður haldin ráðstefna á vegum Stúdentafélagsins Verðandi um Leið Íslands til sósíalísmans og vinstri samstarf. Ráðstefnan hefst á laugardaginn kl. 13 og verður haldin í Árnagarði. Þátttakendur við undirbúningu ráðstefnunnar eru tilnefndir af sex aðilum; Alþýðubandalaginu, S.U.J., S.U.F., ÆF, Sósíalístfélagi Reykjavíkur og Samtökum frjálslyndra.

Ráðstefnan er öllum opin segir í fréttatilkynningu Verðandi.

Verður sendiráðspresturinn líka húsvörður?

Í nýjasta Lögbirtingarblaði auglýsir biskupinn yfir Íslandi embætti sendiráðsprests í Kaupmannahöfn og er umsóknarrestur til 1. ágúst n.k. Segir í auglýsingunni, að til greina komi að starfinu fylgi umsjón með húsi Jóns Sigurðssonar.

Maður brenndist alvarlega er sprenging varð í íbúð

Sprenging varð í gastæki í íbúðarhúsi á Álheimum 23 í fyrrinótt klukkan hálfjögur og brenndist maður alvarlega. Líklegt er talið að lekið hafi úr 4-6 lítra gaskút sem var í herbergi á annarri hæð, og að maður sem þar var sladdur hafi kveikt sér í sigarettu, eða ætlað að kveikja á gastækinu.

Sprengingin var svo mikil að rúðurnar fuku 20-30 metra og hurð, sem var lokað að herbergi

10-15 miljón króna tjón er verkstæðishús SVR brann

★ Tjón Strætisvagna Reykjavíkur af bruna í viðgerðarverkstæði við Kirkjusand í fyrri-nótt er lauslega áætlað 10-15 miljónir króna.

★ Þrjú strætisvagnar brunnu, svo og verkfæri og varahlutalager. Hafa nú verið gerðar bráðabirgðarástafanir til að áhrif brunans á rekstur strætisvagnanna verði sem minnst. Var strax í gær samið við erlenda

aðila um að varahlutir verði sendir flugleiðis, þegar mikið liggur við. Viðgerð á strætisvögnunum fer á næstunni fram á tresmiðaverkstæði SVR.

Eiríkur Asgeirsson, forstjóri SVR gaf þessar upplýsingar í gær. Sagði hann að eldsupptök væru enn ókunn. Verkstæðishúsið sem brann er til húsa rétt neðan við þvottastöð SVR. Ofan við þvottastöðina er tresmiðaverkstæði og er ætlunin að viðgerðir á gangverkum og undirvögnunum fari fram þar, en viðhald á vögnunum verður að bíða fyrst um sinn m.a. vegna húsnæðisvandamála. Eiríkur sagði að einn strætisvagninn sem brann hefði verið einn af þeim 39 sem keyptir voru fyrir tveimur árum, hinir tveir voru eldri. Skiptimiðavélar brunnu og peningabúsur. Aðeins tvær skiptimiðavélar voru geymdar annarsstaðar og eru þær nú í notkun á leiðunum í Breiðholti og Árbæjarhverfi. Hafa nýjar vélar verið pantaðar frá Svíþjóð og eru væntanlegar innan skamms.

Slökuviliðinu var tilkynnt um eldinn þegar það var á leið á slökkvistöðina úr öðru útkalli. 38 ára gamall.

Barst tilkynningin kl. 03.50 og voru bílarnir komnir inn eftir 2 Framhald á 7. síðu.

Óbreytt framboð og kjörskrá í aukakosningunum á Seyðisf.

— verður þá að kjósa aftur ef ekki fæst starfshæfur meirihluti í bæjarstjórninni

Eins og greint var frá í blaðinu í gær úrskurðaði félagsmálaráðherra að bæjarstjórnarkosningarnar á Seyðisfirði væru ógildar og skyldu því fara fram nýjar kosningar innan eins mánaðar. Átti fréttamaður Þjóðviljans í gær dag víðal við bæjarfulltrúa Alþýðubandalagsins á Seyðisfirði, Gísla Sigurðsson, og sagði hann þá að bæjarstjórnin á Seyðisfirði hefði enn ekki séð úrskurð félagsmálaráðuneytisins. Gísl sagði að kjörstjórn hlyti

ad koma saman til þess að fjalla um málið, en hún hefði enn ekki séð úrskurð ráðuneytisins. Hins vegar hef ég frétt, sagði Gísl, að allt skuli vera óbreytt; óbreyttir listar og óbreytt kjörskrá.

— Einhverjar víðræður hafa staðið yfir frá kosningum um myndun meirihluta á Seyðisfirði. — Já, það er rétt, en það hefur ekki gengið enn. Kosningarnar fóru þannig: A-listi Alþýðuflokksins hlaut 80 at-

kvæði og tvo menn kjörna, B-listi Framsóknarflokksins 76 atkvæði og einn mann, D-listi Sjálfstæðisflokksins 87 atkvæði og tvo menn kjörna, G-listi Alþýðubandalagsins 46 atkvæði og einn mann kjörinn og H-listi óháðra 142 atkvæði og 3 menn kjörna. „Óháðir“ höfðu því flesta menn í bæjarstjórninni samkvæmt þessum kosningum. Ágreiningur reis svo út af sex utankjörfundaratkvæðum. — Öll Framhald á 7. síðu.

Skjaldarmerki Íslands — ekki Péturs Sig.

þorið við að skjaldarmerki af hinni réttu lögböðnu gerð séu ekki til. Blaðið hefur þó heyrt að í birgðageymslu Skipautgerðar ríkisins sé til nóg af skjaldarmerkjum til notkunar á skipum. — líka varðskipum.

Ög nú spyr Þjóðviljinn: Getur ein af söslu stofnunum löggæzlumála á Íslandi sniðgengið að vild íslenzk lög — eða er lagaákvæðið frá 1935 „Skjaldarmerki Íslands skal á þeim (bevarðskipum landsins) vera“ að engu hafandi?

